

LIBRI I DANIELIT

Të rinjtë hebrej në oborrit e perandorit babilonas

1 Vitin e tretë të mbretërimit të Jehojakimit, mbretit të Judës, perandori babilonas Nebukadnecar, ♦ sulmoi me ushtrinë e tij Jerusalemin dhe rrethoi qytetin. ²Zoti e lejoi që ta zinte rob mbretin Jehojakim dhe të merrte një pjesë të thesarit të Tempullit. Ai mori me vete robërit dhe u kthye në Babiloni, dhe enët e çmuara të kapura i futi në thesarin e perëndisë së tij, ku i ruajt. ³Perandori i dha urdhër Ashpenazit, administratorit të pallatit të tij, që mes të mërguarve izraelitë të zgjidhte disa të rinj prej familjes mbretërore dhe prej familjeve të tjera fisnike. ⁴Ata duhej të ishin me trup të zhvilluar, të mençur, të stërvitur mirë, me arsytim të gjithanshëm dhe pa të meta fizike, të aftë për të shërbyer në oborrit perandorak. Ashpenazi duhej t'i mësonte të lexonin e të shkruanin gjuhën babilonase. ⁵Perandori dha gjithashtu urdhër që t'u jepnin çdo ditë të njëjtin ushqim me anëtarët e oborrit mbretëror. Për tre vjet këta të rinj duhej të formoheshin për të hyrë në shërbimin mbretëror. ⁶Mes atyre që u zgjodhën, ishin Danieli, Hananja, Mishaeli dhe Azarja, të gjithë nga fisi i Judës. ⁷Administratori i pallatit u vuri atyre emra të rinj babilonas: Beltishacar, ♦♦ Shadrak, Meshak dhe Abed-Nebo. ⁸Danieli vendosi që ta mbante veten ritualisht të pastër duke mos ngrënë ushqimin dhe duke mos pirë pijen e oborrit mbretëror, prandaj iu lut Ashpenazit ta ndihmonte, ⁹dhe Perëndia bëri që Ashpenazi ta shihte me sy të mirë. ¹⁰Sidoqoftë, Ashpenazi kishte frikë nga perandori, prandaj i tha Danielit: «Mbreti ka vendosur çfarë duhet të hani e të pini, dhe në qoftë se nuk do të keni trup më të mirë sesa të tjerët, ka mundësi që ai të ma presë kokën.» ¹¹Prandaj Danieli iu drejtua mbikëqyrësit, që Ashpenazi kishte caktuar për t'u kujdesur për Danielin dhe për të tre shokët e tij, me këto fjalë: ¹²«Na vini në provë për dhjetë ditë – tha ai. – Na jepni të hamë perime dhe të pimë ujë. ¹³Pastaj na krahasoni me të rinjtë që ushqehen me ushqimin e oborrit mbretëror, dhe merrni vendimin tuaj në bazë të pamjes sonë.» ¹⁴Ai e pranoi lutjen e tyre. ¹⁵Pas dhjetë ditësh doli se Danieli dhe shokët e tij dukeshin madje më të shëndoshë dhe më të fortë se të gjithë ata që ishin ushqyer me ushqimin perandorak. ¹⁶Prandaj qysh atëherë roja u lejonte të vazhdonin të ushqeheshin me perime në vend të asaj që u jepte perandori. ¹⁷Perëndia u dha të katër të rinjve mençuri dhe aftësi në letërsi dhe në filozofi. Danielit i dha, gjithashtu, aftësi për të interpretuar vegime dhe ëndrra. ¹⁸Në fund të tre vjetëve të caktuara nga mbreti, Ashpenazi i dërgoi të gjithë të rinjtë te Nebukadnecari për t'i marrë në provë. ¹⁹Perandori foli me ata të gjithë, dhe Danieli, Hananja, Mishaeli dhe Azarja lanë përshtypjet më të mira nga të gjithë të tjerët. Kështu, ata u pranuan në shërbim të perandorit. ²⁰Dhe sa herë që perandori u kërkonte këshillë për çështje të rëndësishme, ai vërente se këta të katërt dinin dhjetëfish më shumë se të gjithë dijetarët dhe magjistarët e tjerë në mbarë perandorinë e tij. ²¹Danieli qëndroi në shërbimin perandorak deri kur Kiri, perandori persian, pushtoi Babiloninë.

♦ emri i plotë: Nabukudurriucur = Nabu (perëndia Nebo) mbroftë të drejtat e trashëgimisë.

♦♦ emri i plotë: Beltisharucur = Mbroftë Zonja (bashkëshortja e Belit) mbretin. Belshacar (Belsharucur) – mbreti i mëvonshëm – do të thotë: Beli e mbrojtja mbretërinë. Kuptimet e emrave të tjerë janë: Shadrah (Shudur-Aku): me urdhrin e Akut ose Mardukut; Mishah (Misha-Aku) Kush është si Aku?; dhe Abednebo (Abed-Nebo): shërbëtori i Nebos.

Nebukadnecari vë në provë shpjeguesit e ëndrrave të tij

2 Vitin e dytë të mbretërimit të tij, Nebukadnecari pa një ëndërr, e cila e shqetësoi aq shumë, saqë nuk mund të binte përsëri në gjumë. ²⁻³Ai ftoi në mbledhje këshilltarët e tij, të gjithë dijetarët, magjistarët, falltarët dhe astrologët, dhe u tha: «Kam parë një ëndërr që më shqetëson shumë. Dua t'ia di shpjegimin».

⁴Ata u përgjigjën: «Rroftë perandori përgjithmonë! Le të na e tregojë ëndrrën, atëherë do t'ia themi shpjegimin».

⁵Mbreti u përgjigj: «Jo, ju duhet të ma tregoni vetë ëndrrën! Unë ngul këmbë për atë, ndryshe do të urdhëroj që t'ju copëtojnë dhe t'ju bëjnë shtëpitë shkumb e hi. ⁶Por në qoftë se mund të ma tregoni dhe të ma shpjegoni ëndrrën, do t'ju jap pasuri dhe nder të lartë. Tani flitni!»

⁷Këshilltarët e mbretit përsëritën: «Kur të na e ketë treguar mbreti ëndrrën e tij, atëherë do të jemi në gjendje t'ia tregojmë kuptimin.»

⁸⁻⁹«Ju nxirrni pretekste për të fituar kohë! – u bërtiti mbreti. – Ju e keni kuptuar mirë se kërcënimi im duhet marrë seriozisht. Tashmë e kuptoj se keni rënë në ujdin për të më dhënë një shpjegim mashtrues, sepse shpresoni që do të ndërroj mendje. Për këtë gaboheni rëndë: prandaj më provoni që jeni në gjendje të më tregoni edhe vetë ëndrrën!»

¹⁰Dijetarët e Babilonisë u përgjigjën: «Asnjëri në mbarë botën nuk mund ta plotësojë këtë kërkesë. Nuk ka asnjë mbret, pa marrë parasysh madhësinë dhe fuqinë e tij, që ka kërkuar diçka të tillë prej dijetarëve,

falltarëve dhe astrologëve të tij! ¹¹Ajo që kërkon perandori, është e pamundur. Vetëm perënditë do të mund t'ia tregonin perandorit ëndrrën e tij; por ato nuk banojnë ndër njerëz.»

¹²Atëherë perandorin e pushtoi inati dhe dha urdhër që të vriteshin të gjithë dijetarët e Babilonisë. ¹³Edhe Danieli dhe shokët e tij duhej të ekzekutoheshin.

¹⁴Por, kur Ariohu, komandanti i rojës personale të mbretit, erdhi për të kryer këtë urdhër, Danieli foli në mënyrë të qetë dhe të peshuar me të. ¹⁵Ai bëri që t'i tregonte shkakun e urdhrimit të rreptë të perandorit, ¹⁶dhe shkoi te perandori që t'i linte kohë për tregimin dhe shpjegimin e ëndrrës. ¹⁷Pastaj shkoi në shtëpinë e tij dhe u tregoi gjithçka tre shokëve të tij. ¹⁸Pastaj u tha: «Lutjuni Perëndisë së qiellit për mëshirë! Lutjuni atij të ma tregojë të fshehtë, që të mos vritemi së bashku me dijetarët e tjerë të Babilonisë.»

¹⁹Në një vegim gjatë natës, Danielit iu zbulua ëndrra. Atëherë ai lavdëroi Perëndinë e qiellit dhe tha: «Lavdi të qoftë përgjithmonë! ²⁰Ti, o Perëndi, ke pushtet dhe urtësi; ²¹ti je Zoti i kohëve; ti i emëron mbretërit dhe i rrëzon ata nga fronti. Ti u jep të urtëve urtësinë, dhe të mençurve mençurinë. ²²Ti zbulon atë që është e fshehur; kurse vetveten e rrethon me dritë të pastër. ²³O Perëndi, Ati im, të falënderoj dhe të lavdëroj! Ti më ke dhënë urtësi e fuqi, dhe ma ke zbuluar ëndrrën e perandorit!»

²⁴Atëherë Danieli shkoi tek Ariohu dhe i tha: «Faljau jetën dijetarëve të Babilonisë! Më shpjer te perandori; do t'ia tregoj ëndrrën unë.» ²⁵Ariohu e shpuri menjëherë te perandori dhe i tha: «Mes njerëzve nga Juda kam gjetur një njeri, i cili do t'ia tregojë perandorit ëndrrën e tij.» ²⁶Mbreti e pyeti Danielin, i cili mbante emrin babilonas Beltishacar: «A është e vërtetë se mund të ma tregosh dhe ta shpjegosh ëndrrën?»

²⁷Danieli iu përgjigj: «Asnjë dijetar, magjisttar, falltar ose astrolog nuk mund ta bëjë atë që kërkon perandori. ²⁸⁻²⁹Por ka një Perëndi në qiell, i cili zbulon atë që është e fshehur, dhe ky të ka treguar, o mbret, se ç'do të ndodhë. Në shtratin tënd mendove për gjërat e ardhshme, dhe Perëndia, e cila i di të gjitha, të ka dhënë në ëndërr një shikim për të ardhmen. ³⁰Atë që po të them tani, nuk e kam zbuluar me anë të ndonjë aftësie të veçantë, në të cilën ia kaloj dikujt tjetër, por Perëndia ma ka zbuluar këtë, që ti, o mbret, ta dish dhe të mësosh t'i kuptosh mendimet e ëndrrës sate.

³¹Ti pe në ëndërr një shtatore ♦ shumë të madhe që qëndronte para teje. Pamja e saj ishte e frikshme dhe prej saj dilte një shkëlqim verbues. ³²Kokën e kishte prej ari të kulluar, gjoksin dhe duart prej argjendi, trupin deri në brez e kishte prej bakri; ³³kurse këmbët prej hekuri dhe shputat pjesërisht prej hekuri dhe pjesërisht prej balte. ³⁴Ndërsa e shikojte i tmerruar shtatoren, u shkëput nga shkëmbi një gur pa ndonjë ndërhyrje njerëzore, dhe ky i goditi shputat prej hekuri e balte, dhe i copëtoi. ³⁵E tërë shtatorja u shemb menjëherë; balta, hekuri, bakri, argjendi dhe ari u bënë pluhur dhe u shpërndanë nga era. Nuk u mbeti asnjë gjurmë. Por guri që kishte copëtuar shtatoren, u shndërua në një masiv të madh shkëmbor, që mbuloi mbarë tokën.

³⁶Këtu mbaron ëndrra, dhe tani do t'ia tregoj perandorit shpjegimin e saj: ³⁷⁻³⁸Koka prej ari je ti vetë, perandori më i madh. Perëndia e qiellit të ka dhënë pushtet, fuqi dhe nder dhe të ka nënshtuar gjithçka që jeton në tokë, njerëzit dhe kafshët. ³⁹Pas perandorisë sate do të vijë një perandori tjetër, e cila nuk do të jetë aq e fuqishme, dhe pastaj një perandori e tretë, e bronza, e cila do të shtrihet mbi mbarë botën;

⁴⁰pastaj vjen perandoria e katërt, e fortë si hekuri, e cila do të shkatërrojë gjithçka që i zë rrugën. ⁴¹⁻⁴²Por ajo do të jetë perandori e ndarë; për këtë këmbët dhe gishtërinjtë janë pjesërisht prej hekuri dhe pjesërisht prej balte. Një pjesë do të jetë e fortë si hekuri, kurse pjesa tjetër e thyeshme si balta.

⁴³Bashkëvendosja e hekurit dhe e baltës do të thotë: dy mbretëritë e pjesshme do të kërkojnë të lidhen me anë të martesave të dyanshme; por lidhja e tyre nuk ka mbështetje, ashtu siç nuk mund të bashkohen hekuri dhe balta.

⁴⁴Por në kohën e këtyre dy mbretërive Perëndia do të ngrëjë perandorinë e tij, e cila nuk do të marrë fund kurrë: asnjë komb tjetër nuk do të vijë pastaj në fuqi për ta zëvendësuar këtë perandori. Ajo do t'i mënjanojë të gjitha perandoritë e tjera, dhe vetëm ajo do të mbetet përgjithmonë. ⁴⁵Këtë e ke parë në figurën e gurit që u shkëput nga shkëmbi pa ndonjë ndërhyrje njerëzore dhe e dërrmoi shtatoren prej balte, hekuri, bakri, argjendi dhe ari. Perëndia e gjithpushtetshme i tregoi perandorit çfarë do të ndodhë në të ardhmen. Ëndrra tregon të vërtetën dhe shpjegimi i saj është i saktë.

⁴⁶Perandori Nebukadnecar ra përmbys para Danielit dhe u dha urdhër shërbëtorëve të tij t'i bënin Danielit flijime ushqimi dhe temjani. ⁴⁷Ai i tha Danielit: «Perëndia jote është me të vërtetë Zoti mbi të gjitha perënditë e tjera dhe mbretërit e tjerë. Ai e di atë që është e fshehur, ndryshe nuk do të mund të ma zbulonte këtë të fshehtë.»

⁴⁸Mbreti i dha Danielit pasuri të madhe dhe e emëroi mëkëmbës të provincës së Babilonisë dhe kryekëshilltar mbretëror. ⁴⁹Me lutjen e Danielit perandori ngarkoi Shadrakun, Meshakun dhe AbedNebon, të tre shokët e Danielit, me mbikëqyrjen e administrimit të provincës së Babilonisë. Danieli vetë mbeti në oborr.

♦ që simbolizon një sërë perandorish pagane që kishin të bënin me Izraelin si shtet teokratik. Ato janë: perandoritë babilonase, medopersiane, greke dhe romake. Perandoria e fundit është perandoria romake në trajtën e saj të rilindur.

Shokët e Danielit nuk pranojnë të heqin dorë nga feja

3 Perandori Nebukadnecar dha urdhër të përgatitnin një shtatore të artë, 30 metra të lartë dhe 3 metra të gjerë, dhe urdhëroi ta vendosnin në rrafshinën e Durës në provincën e Babilonisë. ²Pastaj ai dha urdhër të mblidheshin të gjithë nëpunësit e lartë të perandorisë së tij për të marrë pjesë në përvetësimin e shtatores. ³Ata erdhën të gjithë dhe u vendosën para shtatores. ⁴Një lajmëtar thirri me zë të lartë: «O njerëz të të gjitha kombeve, popujve dhe gjuhëve, dëgjoni! ⁵Kur të dëgjoni tingullimin e brirëve, fyejeve dhe bilbilave, harpave, utëve dhe të gjitha veglave të tjera muzikore, ju duhet të bini përmbys dhe të adhuronit shtatoren e artë, e cila u ngrit me urdhrin e perandorit Nebukadnecar. ⁶Kush nuk pranon të përkulet, do të hidhet menjëherë në furrën e skuqur.» ⁷Kur ranë veglat, të gjithë ranë përmbys dhe adhuruan shtatoren e artë.

⁸Por disa babilonas e shfrytëzuan rastin për të paditur hebrenjtë. ⁹Ata i thanë Nebukadnecarit: «Rroftë perandori përgjithmonë! ¹⁰Ti, o mbret, dhe këtë dekret: Secili që dëgjon tingullimin e brirëve, fyejeve dhe bilbilave, harpave, utëve dhe të gjitha veglave të tjera muzikore, duhet të bjerë përmbys dhe të adhurojë shtatoren e artë. ¹¹Kush nuk pranon të përkulet duhet të hidhet menjëherë në furrën e skuqur. ¹²Por ka disa hebrenj që nuk u përkulen, të cilët i ngarkove me administrimin e provincës së Babilonisë: Shadraku, Meshaku dhe Abed-Nebo. Këta burra nuk e përfillën urdhrin tënd. Nuk e nderuan perëndinë tënde, as nuk pranuan ta adhuronin shtatoren, që urdhërove të ngrihej.»

¹³Perandori u inatos, dhe urdhëroi t'i sillnin Shadrakun, Meshakun dhe Abed-Nebon. Kur po qëndronin para tij, ¹⁴ai u bërtiti: «A është e vërtetë ajo që kam dëgjuar për ju? Ju nuk doni ta nderoni Perëndinë tim dhe nuk doni ta adhuronit shtatoren e saj të artë? ¹⁵Do të shohim! Kur të dëgjoni tingullimin e brirëve, fyejeve dhe bilbilave, harpave, utëve dhe të gjitha veglave të tjera muzikore, në qoftë se bini përmbys menjëherë dhe e adhuronit shtatoren e artë, mirë. Por në qoftë se nuk pranoni, do të hidheni në furrën e skuqur. Mos vallë mendoni se mund t'ju shpëtojë ndonjë perëndi tjetër?» ¹⁶Shadraku, Meshaku dhe Abed-Nebo iu përgjigjën perandorit: «Nuk kemi nevojë t'i përgjigjemi pyetjes sate, o mbret. ¹⁷Perëndia jonë, të cilit i shërbejmë, vërtet mund të na shpëtojë nga furra e skuqur dhe nga pushteti yt; ¹⁸por edhe në qoftë se nuk e bën: perëndinë tënde dhe shtatoren e artë, që urdhërove të ngrihej, nuk do ta adhurojmë.»

¹⁹Atëherë Nebukadnecari u inatos edhe më tepër dhe iu shtrembërua fytyra nga zemërimi me Shadrakun, Meshakun dhe Abed-Nebon. Ai urdhëroi ta ndiznin furrën shtatëfish më shumë se më parë. ²⁰Pastaj u dha urdhri ushtarëve të tij më të fortë t'i lidhnin të tre dhe t'i hidhnin në furrën e skuqur. ²¹Urdhrin e zbatuan menjëherë dhe i hodhën në furrë me gjithë rrobat e tyre – me pantallona, mantele dhe kapela. ²²Meqë me urdhrin e perandorit furra ishte ndezur shumë, njerëzit që iu afruan furrës për të hedhur të tre burrat, u dogjën nga flaka që dilte prej saj. ²³Shadraku, Meshaku dhe Abed-Nebo ranë në zjarr të lidhur.

Zoti i shpëton të tre shokët nga furra e skuqur

²⁴Por perandori Nebukadnecar u tremb, u ngrit menjëherë dhe i pyeti ministrat e tij: «Mos kemi lidhur tre burra dhe i kemi hedhur në zjarr?» «Po» – iu përgjigjën ata. ²⁵«Por unë po shoh katër burra që ecin poshtë e lartë në zjarr! – thirri perandori. – Ata nuk janë të lidhur dhe flaka nuk po u bën asgjë. Burri i katërt duket si një engjell!»

²⁶Nebukadnecari iu afrua derës së furrës së skuqur dhe thirri: «O Shadrak, Meshak dhe Abed-Nebo, shërbëtorë të Perëndisë më të lartë, dilni!» Atëherë të tre dolën nga furra. ²⁷Të gjithë nëpunësit e lartë të Nebukadnecarit u afruan me vrap dhe u bindën që flakët nuk u kishin bërë asgjë. Flokët në kokë nuk u ishin djegur aspak, rrobat nuk u ishin dëmtuar dhe nuk binte erë zjarri.

²⁸Atëherë Nebukadnecari thirri: «U lavdëroftë Perëndia e Shadrakut, Meshakut dhe Abed-Nebos! Ai e dërgoi engjillin e tij për t'i shpëtuar këta burra, të cilët e dëgjojnë dhe i besojnë. Ata nuk e pranuan urdhrin tim dhe e vunë jetën e tyre në rrezik, sepse nuk pranuan të nderonin asnjë perëndi tjetër përveç të tyrit. ²⁹Pra-ndaj po nxjerr dekretin e mëposhtëm për të gjithë popujt e perandorisë sime: Kush e fyen perëndinë e Shadrakut, Meshakut dhe Abed-Nebos, do të copëtohet dhe shtëpia e tij do të bëhet shkruab e hi. Sepse nuk ka asnjë perëndi tjetër, i cili mund të shpëtojë nga një gjendje e tillë.» ³⁰Mbreti urdhëroi që Shadraku, Meshaku dhe Abed-Nebo të emëroheshin në pozitat më të larta në provincën e Babilonisë.

Një ëndërr tjetër e Nebukadnecarit

³¹Perandori Nebukadnecar u shkroi një letër të gjitha kombeve, popujve dhe gjuhëve në mbarë perandorinë e tij, e cila thoshte: «Lumturi dhe paqe të gjithëve! ³²Me këtë letër dua të njoftoj gjithkund çfarë mrekullie të madhe ka bërë për mua Perëndia më i lartë. ³³Veprat e tij janë të habitshme, mrekullitë e tij janë të paharrueshme. Perandoria e tij qëndron përgjithmonë, sundimi i tij nuk merr fund.

4 Unë, Nebukadnecari, jetoja i kënaqur dhe i lumtur në pallatin tim. ²Atëherë pashë një ëndërr, e cila më shqetësoi dhe më zhyti në frikë dhe tmerr. ³Thirra të paraqiteshin të gjithë dijetarët e Babilonisë, që të ma shpjegonin ëndrrën. ⁴Erdhën të gjithë: dijetarët, magjistarët, falltarët dhe astrologët, dhe unë ua tregova ëndrrën time; por askush nuk mund të ma shpjegonte. ⁵Më në fund para meje u paraqit Danieli, të cilit i kisha vënë emrin e perëndisë tim dhe i cili është i mbushur me shpirtin e perëndive të shenjta. Unë i thashë: ⁶«Beltishacar, ti je kryekëshilltar i perandorit. Unë e di se ti je i mbushur me

shpirtin e perëndive të shenjta, dhe se nuk ka asnjë sekret që nuk mund ta zbulosh. Më trego se ç'do të thotë ëndrra ime!»

⁷Pastaj ia tregova Beltishacarit ëndrrën time: «Kur po flija, pashë në mes të tokës një pemë të lartë. ⁸Ajo po bëhej gjithnjë e më e madhe dhe më madhështore, kështu që në fund arriti deri në qiell, dhe mund të shihej nga çdo anë e botës. ⁹Ajo kishte gjethe të dendura dhe fruta të shumta. Nën hijen e saj pushonin kafshë; zogjtë bënin foletë në degët e saj, dhe gjithçka që merrte frymë, ushqehet prej saj. ¹⁰Pastaj nga qielli zbriti një engjëll, ¹¹i cili thirri më zë të lartë: «Preje pemën dhe çaji degët e saj! Largoji gjethet nga degët dhe shpërndaji frutat! Kafshët që janë strehuar nën hijen e degëve të saj, të ikin! ¹²Vetëm cungun lëre në dhe, por lidhe me zinxhirë bakri dhe hekuri, që të mbetet në nivelin e dheut ndër bar. Të bjerë vesa në të; le të shtrihet në bar si gjah. ¹³Në vend të mendjes njerëzore le t'i jepet mendja shtazore. Ashtu të qëndrojnë për shtatë vjet. ¹⁴Kështu u vendos në këshillin qiellor, që të gjithë njerëzit të pranojnë: Perëndia më i lartë është zot mbi perandoritë e botës; i jep pushtetin kujt të dojë; më të voglin ndër njerëzit mund ta nxjerrë nga gjiri i popullit për sundimtar mbi të gjithë. ¹⁵Kështu kam ëndërruar, o Beltishacar, dhe tani më trego, se ç'do të thotë kjo! Të gjithë dijetarët e perandorisë sime nuk mund të ma tregojnë: por ti mund të ma tregosh, sepse ti je i mbushur me shpirtin e perëndive të shenjta.»

¹⁶Danieli, që quhej gjithashtu Beltishacar, u tmerrua dhe heshti një copë herë i tronditur. I thashë: «O Beltishacar, mos u shqetëso për ëndrrën time!» Por ai u përgjigj: «Zoti im dhe perandori im, ajo që thuhet në ëndërr, u ndodhte armiqve të tu! ¹⁷Pema, që pe, kjo pemë madhështore, që arriti deri në qiell, ¹⁸e cila u jepte strehim dhe ushqim kafshëve dhe gjithçkaje që merrte frymë, ¹⁹kjo pemë je ti vetë! Ti u bërë i madh dhe madhështor, pushteti yt arriti deri në qiell dhe sundimi yt u shtri deri në anën më të largët të botës. ²⁰Por pastaj pe engjëllin e zbritur nga qielli, i cili urdhëroi: «Preje pemën, shkatërroje! Vetëm cungun lëre në dhe, por lidhe me zinxhirë; le të mbetet në nivelin e dheut ndër bar dhe le t'i zbulohet vesës, për shtatë vjet!» ²¹Zoti im dhe perandori im, kjo do të thotë se Perëndia më i madh ka marrë vendim për ty! ²²Ti do të përjashtohesh nga shoqëria e njerëzve, që të jetosh ndër kafshët e egra; ti do të hash bar si bagëti e trashë dhe do ta shuash etjen tënde me vesën që bie nga qielli. Ti duhet të jetosh kështu për shtatë vjet, derisa ta pranosh se vetëm Perëndia më i lartë është zot mbi të gjithë njerëzit dhe ai i jep sundimin atij që do. ²³Fakti që u dha urdhri që ta lësh cungun në dhe, do të thotë: Sundimi do të të rikthehet kur ta pranosh Perëndinë për zotin më të lartë. ²⁴Prandaj dëgjo këshillën time, o perandori im: kthehu prej padrejtësisë dhe ndiq drejtësinë; ndreqi gabimet e tua duke u bërë mirë të varfërve. Ndryshe fati yt nuk do të zgjasë shumë kohë.»

²⁵Ajo që Danieli më kishte shpallur mua, u realizua. ²⁶Pas një viti shkova në shëtitje në çatinë e pallatit tim në Babilon ²⁷dhe thashë me vete: «Këtë qytet madhështor e kam ndërtuar unë si selinë time! E kam arritur me fuqinë time të madhe dhe kështu ndërtova për vete një përmendore!» ²⁸Sapo mbarova së foluri, kur doli një zë nga qielli: «O mbret Nebukadnecar, me këtë do të të merret sundimi! ²⁹Do të përjashtohesh nga shoqëria e njerëzve dhe duhet të jetosh ndër kafshët e egra; për shtatë vjet do të hash bar si bagëti, derisa ta pranosh se vetëm Perëndia më i lartë është zot mbi të gjithë njerëzit, dhe ai i jep sundimin kujt të dojë.» ³⁰Ky vendim u zbatua menjëherë: u përjashtova nga shoqëria e njerëzve, u ushqeva me bar si bagëti ♦ dhe fjeta pa mbulesë në fushë, kështu që u laga nga vesa. Me kalimin e kohës flokët m'u bënë të gjata si pendët e shqiponjës, ndërsa thonjtë si kthetrat e zogut.

³¹Pas kalimit të shtatë vjetëve ngrita sytë nga qielli. Atëherë m'u kthye mendja njerëzore, dhe thashë: «O Perëndia më i lartë, Perëndia që jeton në përjetësi; të lavdëroj dhe të falënderoj! Perandoria jote qëndron përgjithmonë, sundimi yt nuk merr fund dot. ³²Para teje të gjithë banorët e botës janë si asgjë, dhe me «perënditë» (babilonase) të qiellit sillesh sipas dëshirës. Nuk ka asnjëri që mund të të kërkojë llogari, asnjëri që të ketë të drejtën të të pyesë: «Ç'po bën?»

³³Pikërisht në këtë çast i rifitova aftësitë njerëzore, të cilat ishin shkaku i lavdisë së mbretërimit tim. Pastaj m'u afruan ministrat e mi dhe njerëzit kryesorë dhe më emëruan përsëri mbret. Pushteti im u bë edhe më i madh se më parë.

³⁴Unë, Nebukadnecari, e lavdëroj dhe e falënderoj Mbretin që sundon në qiell. Ajo që bën ai, është e mirë dhe e drejtë: ai i poshtëron të gjithë ata të cilëve u rritet mendja.

♦ Një lloj skizofrenie e quajtur likantropi.

Shkrimi enigmatik në mur

5Mbreti Belshacar ♦ kishte ftuar në gosti një mijë njerëzit më të pushtetshëm të perandorisë së tij. Piu me ta verë, ²dhe kur erdhi në qejf, dha urdhër t'i sillnin enët prej ari dhe argjendi, të cilat ati i tij,

Nebukadnecari, i kishte vjedhur në Tempullin e Jerusalemit. Ai, së bashku me të ftuarit, gratë dhe shemrat e tij, donte të pinte me to. ³Iu sollën enët e vjedhura dhe të gjithë e pinë verën me to, «duke lavdëruar perënditë prej ari, argjendi, bakri, hekuri, druri dhe guri.

⁵Papritur u duk një dorë, e cila shkroi diçka në murin e gëlqerosur të pallatit mbretëror. Ishte pikërisht në vendin ku binte drita e plotë e shandanit. Kur perandori e pa dorën që po shkruante, «u zbeh dhe u tremb aq shumë, sa që filluan t'i dridheshin gjunjët. ⁷Ai thirri me zë të lartë që në sallë të vinin dijetarët e Ba-

bilonisë, falltarët, magjistarët dhe astrologët.

Kur erdhën, ai u tha: «Kush mund ta lexojë shkrimin në mur dhe ta shpjegojë kuptimin e tij, do të vishet me rroba të purpurta dhe do të marrë një gjerdan nderi prej ari për në qafë. Ai do të emërohet njeri i tretë i pushtetshëm në perandorinë time!»⁸ Dijetarët babilonas u paraqitën, por nuk mund ta lexonin shkrimin dhe as ta shpjegonin kuptimin e tij.⁹ Atëherë perandori Belshacar u tremb edhe më shumë, dhe u bë edhe më i zbehtë. Edhe të ftuarit nuk dinin nga t'ia mbanin.

♦ biri i Nabonidit – ai sundonte si mëkëmbës i Nabonidit dhe përgjigjej për mbrojtjen e Babilonit, kryeqytetit. Nabukadnecari ishte i ati ligjor, nëpërmjet martesës. Nabonidi ishte tashmë mundur nga Kiri dhe i rrethuar në qytetin e Borsipës.

Danieli shpall rënien e perandorit Belshacar

¹⁰Mbretëresha ♦ kishte përgjuar nga jashtë gjithçka që kishte thënë perandori dhe të ftuarit. Ajo hyri në sallë dhe i tha të birrit: «Rroftë perandori përgjithmonë! Ti nuk duhet të trembesh, as të zbehesh kështu.

¹¹Në perandorinë tënde ka një njeri, i cili është mbushur me shpirtin e perëndive të shenjta. Në kohën e atit tënd, Nebukadnecarit, u vërtetua që atij i janë besuar të fshehtat e perëndive. Ati yt e emëroi të parin e këshilltarëve, dijetarëve, falltarëve, magjistarëve dhe astrologëve të tij.¹² Ai quhet Daniel, por ati yt i vuri emrin Beltishacar. Ai është jashtëzakonisht i urtë dhe mund të shpjegojë ëndrra, të zbulojë mistere dhe të shpjegojë gjëra të fshehta. Urdhëro ta sjellin këtu! Ai do të ta tregojë kuptimin e shkrimit.»

¹³Danielin e thirrën menjëherë të vinte dhe perandori i tha: «Pra, ti je Danieli, një nga njerëzit, të cilin ati im, Nebukadnecari, e solli këtu nga Juda.¹⁴ Kam dëgjuar se ti je i mbushur me shpirtin e perëndive dhe se ke urtësi dhe dijeni të jashtëzakonshme.¹⁵ Urdhërova të sillnin të urtët dhe falltarët e mi, që ta lexonin këtë shkrim dhe të më shpjegonin kuptimin; por ata nuk arritën ta bënë.¹⁶ Por për ty kam dëgjuar se ti mund të zgjidhësh problemet më të vështira dhe të zbulosh sekretet më të thella. Në qoftë se kjo është e vërtetë dhe mund ta lexosh shkrimin dhe të ma shpjegosh kuptimin, do të vishesh me rroba të purpurta dhe do të marrësh një gjerdan nderi prej ari. Do të emëroj njeriun e tretë të pushtetshëm në perandorinë time.»

¹⁷Danieli iu përgjigj perandorit: «Dhuratat e tua mund t'i mbani për vete ose t'ia jepni një tjetri. Por unë do të ta lexoj me zë të lartë shkrimin dhe do ta shpjegoj kuptimin e tij.¹⁸ Perëndia më i lartë e kishte emëruar atin tënd mbret të madh dhe i kishte dhënë nder dhe famë.¹⁹ Për këtë para tij trembeshin njerëzit e të gjitha kombeve, popujve dhe gjuhëve. Ai mund të vriste ose të lejonte të jetonte cilin të dëshironte. Ai e bënte ose e tërhiqte favorin e tij sipas qejfit.²⁰ Por kur u bë krenar dhe mendjemadh, iu mor fronti dhe pushteti suprem i shtetit.²¹ Në vend të mendjes njerëzore iu dha mendja shtazore, dhe u përjashtua nga shoqëria e njerëzve. Iu desh të jetonte me gomarë të egër dhe të ushqehet me bar si bagëti. Ai flinte pa mbulesë në fushë, kështu që lagej nga vesa. Kjo zgjati derisa e kuptoi se Perëndia më i lartë është i vetmi sundimtar mbi të gjithë njerëzit dhe se ia jep sundimin kujt të dojë.²² Por ti, biri i tij, Belshacar, i di të gjitha këto, e megjithatë nuk e nderove Perëndinë.²³ Ti e ke provokuar Zotin më të lartë duke nxjerrë enët e shenjta të Tempullit të tij, dhe duke pirë verë me ato, ti së bashku me kryetarët e tu, gratë dhe shemrat e tua dhe duke lavdëruar idhujt prej ari, argjendi, bakri, hekuri, druri dhe guri, të cilët as nuk mund të shohin, as nuk mund të dëgjojnë, dhe që nuk kanë as logjikë. Por ti nuk pranove ta nderoje Perëndinë, i cili ka në dorë jetën tënde dhe cakton tërë fatin tënd.²⁴ Prandaj Perëndia e dërgoi këtë dorë për ta shkruar këtë mesazh në mur.²⁵ Në atë që është shkruar këtu, thuhet: *Mene mene tekel uparsin*.²⁶ Kjo do të thotë: Perëndia i ka numëruar ditët e sundimit tënd – dhe u ka dhënë fund atyre.²⁷ Ai të ka peshuar – dhe të ka gjetur tepër të lehtë.²⁸ Perandorinë tënde e ka ndarë dhe ua ka dorëzuar medasve dhe persianëve.»

²⁹Belshacari dha urdhër ta vishnin Danielin me rroba të purpurta dhe t'i vinin në qafë gjerdanin e nderit prej ari, dhe e emëroi njeriun e tretë të pushtetshëm në perandorinë e tij.³⁰ Po në të njëjtën natë perandori Belshacar u vra, dhe në pushtet erdhi medasi, Dariu. Dariu ♦♦ ishte atëherë 62 vjeç.

♦ Vejusha e Nabukadnecarit, e cila ishte shumë e nderuar në oborr.

♦♦ titull nderi që do të thotë Nënshtrues: ky do të jetë Astiagu, mbret medas i fundit i mundur nga Kiri, i cili e emëroi ose mbret vasal ose bashkësundimtar me të mbi Babilonin.

Rivalët i ngrenë kurth Danielit

6²Dariu e ndau perandorinë në 120 provinca dhe në secilën prej tyre emëroi një satrap.³ Satrapët u nënshtrorëshin tre nëpunësve me fuqi të plotë nga perandori, të cilët duhej të mbikëqyrnin zbatimin e shërbimit të tyre dhe të mbronin interesat e perandorit. Një prej të treve ishte Danieli.⁴ Pas pak doli se Danieli ishte mendërisht shumë më i aftë se dy nëpunësit e tjerë, si dhe të gjithë satrapët e tjerë. Prandaj perandori dëshironte ta emëronte zëvendës të tij për mbarë perandorinë.⁵ Kjo u bë shkak që dy nëpunësit e tjerë me fuqi të plota, si dhe satrapët të kërkonin një pretekst për ta paditur Danielin. Por nuk gjetën asgjë, me të cilën mund ta qortonin, sepse ai e kryente detyrën e tij me besnikëri dhe me ndërgjegje. Tek ai nuk mund të gjenin as gabimin më të vogël.

⁶Atëherë thanë: «E vetmja çështje ku mund ta kapim në grackë, është feja e tij. ⁷Prandaj shkuan së bashku te perandori dhe i thanë: «Mbreti Dari, rrofsh përgjithmonë! ⁸Ne kemi rënë në ujdë me të gjithë nëpunësit e tjerë të lartë të perandorisë sate, që ti duhet të nxjerrësh dekretin që vijon dhe të kujdesesh për zbatimin e tij të rreptë: Kush i drejton lutje ndokujt tjetër në tridhjetë ditët e ardhshme, qoftë ai perëndi ose njeri, përveç teje, o mbret, do të hidhet në gropën e luanëve. ⁹Jepi këtij ndalimi formën e një dekreti mbretëror, i cili nuk mund të prapësohet, në përputhje me urdhrin e medasve dhe persianëve.»

¹⁰Perandori Dari dha urdhër ta shkruanin këtë urdhëresë dhe e vulosi dokumentin.

¹¹Dritarete katit të sipërm të shtëpisë së Danielit ishin në drejtim të Jerusalemit. Ai binte në gjunjë atje tri herë në ditë për të lavdëruar Perëndinë dhe për t'i paraqitur lutjet e tij. Kur dëgjoji për urdhëresën mbretërore, shkoi si zakonisht në shtëpinë e tij dhe ra në gjunjë para dritares së hapur në kohën e caktuar. ¹²Armiqtë e tij zunë pritë dhe e vëzhguan si po i lutej me të madhe Perëndisë së tij.

¹³Ata shkuan menjëherë te perandori dhe i thanë: «Ti ke dhënë urdhër për nxjerrjen e një dekreti, sipas të cilit çdonjeri, që i lutet një perëndie ose një njeriu përveç teje, do t'u jepej luanëve për ushqim.» «Po, – iu përgjigj perandori, – dhe sipas ligjit të medasve dhe persianëve nuk mund të prapësohet!» ¹⁴Atëherë ata e njoftuan perandorin: «Danieli, i cili u përket të mërguarve nga Juda, nuk do t'ia dijë as për ty e as për ndalimin tënd, por i lutet Perëndisë së tij tri herë në ditë si më parë.»

Perëndia e mbron Danielin në gropën e luanëve

¹⁵Mbreti u trishtua se kjo çështje kishte të bënte pikërisht me Danielin, dhe ai donte ta shpëtonte. Kërkoj rrugëdalje tërë ditën. ¹⁶Por në perëndim të diellit paditësit e tij erdhën përsëri tek ai dhe ia vunë në dukje çështjen duke thënë: «Ti e di, o mbret: ky është ligji i medasve dhe persianëve dhe se asnjë dekret i perandorit nuk mund të prapësohet.» ¹⁷Tashmë perandori Dari u detyrua të jepte urdhër ta sillnin para tij Danielin dhe ta hidhnin në gropën e luanëve. Ai i tha Danielit: «Të shpëtoftë Perëndia, të cilit i shërben me kaq besnikëri!» ¹⁸Në hyrjen e gropës rrokullisën një gur të cilit i vunë vulën e perandorit dhe të nëpunësit të tij më të lartë, kështu që askush nuk mund ta lironte Danielin dhe ta pengonte zbatimin e vendimit.

¹⁹Pastaj perandori hyri në pallatin e tij. Këtë mbrëmje nuk preku asnjë ushqim dhe hoqi dorë nga çdo lloj argëtimi. Tërë natën nuk vuri gjumë në sy. ²⁰U ngrit në agim, vrapoi te gropa e luanëve ²¹dhe thirri prej së largu plotë frikë: «O Daniel, shërbëtori i Perëndisë së gjallë, a mundi Perëndia jote, të cilit i shërben me kaq besnikëri, të të shpëtonte nga luanët? ²²Danieli iu përgjigj: «O mbret, rrofsh përgjithmonë! ²³Perëndia ime dërgoi engjëllin e tij dhe ua mbylli gojën luanëve, që të mos më dëmtonin. Sepse nuk ka gjetur asnjë faj tek unë, e as kundër teje, o mbret, nuk kam bërë asnjë të keqe.»

²⁴Mbreti fluturoi nga gëzimi dhe dha urdhër ta lironin Danielin nga gropa e luanëve. Danielin e ngritën lart. Ai nuk kishte marrë asnjë plagë, sepse i kishte besuar Perëndisë së tij. ²⁵Por perandori dha urdhër që paditësit e Danielit të hidhnin në gropën e luanëve, bashkë me gratë dhe fëmijët e tyre. Ende nuk e kishin prekur fundin e gropës, kur luanët i sulmuan dhe ua dërrmuan kockat.

²⁶Pastaj perandori Dari u shkroi njerëzve të të gjitha kombeve, popujve dhe gjuhëve në mbarë botën: «Paqe dhe lumturi juve të gjithëve! ²⁷Me këtë urdhëroj: në mbarë perandorinë time duhet t'ia kemi frikën Perëndisë së Danielit dhe para tij duhet të dridhemi; sepse ai është Perëndia e gjallë dhe nuk do të vdesë kurrë. Perandoria e tij është e pashkatërrueshme, dhe sundimi i tij nuk merr fund. ²⁸Ai mund të lirojë dhe të shpëtojë: në qiell dhe në tokë mund të shihen shenjat e fuqisë së tij. Ai e ka shpëtuar Danielin nga goja e luanëve.»

²⁹Danielit iu bënë nderime të larta në kohën e mbretërimit të Dariut e nën sundimin e perandorit persian Kir.

Vegimi i parë i Danielit: perandoritë e botës dhe perandoria e Perëndisë

7¹⁻²Vitin e parë të sundimit të mbretit babilonas Belshacar, Danieli pati natën një vegim. Ai e shkroi atë që pa: këtu është raporti i tij:

«Pashë, si erërat po frynin nga katër anët e qiellit dhe dallgëzonin Detin Mesdhe. ³Nga deti u ngritën katër egërsira: secila kishte trajtë të veçantë. ⁴E para ♦ dukej si luan, por kishte krahë shqiponje. Ndërsa e vëzhgoja, i hoqën krahët dhe e ngritën, që të qëndronte në dy këmbë si njeri, dhe fitoi mendje njerëzore.

⁵Egërsira e dytë dukej si ari. ♦♦ Ajo ishte e kërrusur dhe kishte midis dhëmbëve tre brinjë. Iu dha urdhri: «Ngrihu! Ngopu me mish!» ⁶Pastaj pashë një egërsirë tjetër, e cila dukej si panterë. ♦♦♦ Ajo kishte katër krahë zogu mbi shpinë dhe katër koka. Fitoi pushtet të madh. ⁷Në fund, në vegim pashë një egërsirë të katërt, ● e cila dukej e tmerrshme dhe ishte shumë e fortë. Dhëmbët i kishte prej hekuri dhe të mëdhenj, me të cilët dërrmonte gjithçka, dhe atë që nuk mund ta gëlltiste, e shkelte me këmbë. Ajo ishte krejt e ndryshme nga egërsirat e tjera dhe ishte me dhjetë brirë. ⁸Ndërsa po i vëzhgoja brirët, ndër ta doli një bri tjetër. Tre nga brirët e mëparshëm u detyruan të tërhiqeshin para tij. Briri kishte sy njerëzorë dhe një gojë që mburrej me të madhe.

⁹Pastaj pashë se si u ngritën frone. Në njërin prej froneve u ul një Qenie e përjetshme. Rroba e tij ishte e bardhë si bora dhe flokët i kishte të bardha si lesh i pastër. Froni i tij ishte prej flakësh zjarri dhe ishte i montuar në rrota të zjarra; ¹⁰dhe prej tij doli zjarr. Me mijëra ishin ata që qëndronin rreth tij të gatshëm

për t'i shërbyer dhe mijëra të tjerë qëndronin para tij. Gjyqtarët u ulën dhe u hapën librat. ¹¹Pashë se si egërsira, briri i së cilës kishte folur me kaq mburrje, u vra. Trupi i saj u hodh në zjarr dhe ajo u zhduk plotësisht. ¹²Egërsirave të tjera u ishte hequr pushteti kohë më parë; afati i tyre kishte mbaruar sipas ditës dhe orës së paracaktuar.

¹³Pastaj në vegim pashë një qenie që dukej si njeri. Ai u afrua me re dhe e sollën para fronit të të Përjetshmit. ¹⁴Atëherë iu dha pushtet, nder dhe fuqi mbretërore, dhe iu nënshtroan njerëzit e të gjitha kombeve, popujve dhe gjuhëve. Pushteti i tij është i përjetshëm dhe i pafund – askush nuk do t'ia heqë ndonjëherë pushtetin.

♦ perandoria babilonase, e cila në fund u zbut. ♦♦ perandoria medopersiane, e cila kishte pushtuar Babiloninë, Lidinë dhe Egjiptin (tri brinjë). ♦♦♦ perandoria greke e Aleksandrit, e cila, pas vdekjes së tij u nda ndërmjet kater gjeneralëve të tij. • perandoria romake.

Shpjegimi i vegimit

¹⁵⁻¹⁶Isha si i trullësuar para asaj që pashë.

Nuk dija nga t'ia mbaja, prandaj iu drejtova njeriut që qëndronte pranë meje dhe iu luta të më shpjegonte se ç'do të thoshin të gjitha këto. Ai më tha: ¹⁷«Katër kafshët e mëdha janë katër perandori botërore që do të paraqiten njëra pas tjetrës; ¹⁸por në fund do të vijë në pushtet populli i shenjtë i Perëndisë më të lartë dhe do ta mbajë pushtetin përgjithmonë.

¹⁹Doja të mësoja më shumë për egërsirën e katërt, ♦ e cila ishte krejt ndryshe nga të tjerat – egërsirën e tmerrshme me dhëmbë prej hekuri dhe kthetra prej bakri, e cila dërrmoi një pjesë prej tyre dhe e gëlltiti, ndërsa pjesën tjetër e shkeli me këmbë. ²⁰Para së gjithash doja të dija çfarë do të thoshin dhjetë brirët në kokën e saj, si dhe briri i njëmbëdhjetë, i cili doli në fund midis të tjerëve, para të cilit duhej të tërhiqeshin tre brirët e tjerë – dhe kishte sy njerëzorë dhe një gojë që mburrej me të madhe, dhe dukej më i madh se brirët e tjerë. ²¹Kisha vëzhguar se si ky bri kishte luftuar kundër popullit të Perëndisë dhe e kishte nënshtroar atë; ²²por pastaj erdhi i Përjetshmi, për të bërë gjyq, dhe pushteti iu dha popullit të shenjtë të Perëndisë më të lartë.

²³Për pyetjen time mora këtë përgjigje: «Egërsira e katërt shënon një perandori të katërt, e cila është e ndryshme nga të gjitha të mëparshmet. Ajo do t'i dërrmojë, do t'i gëlltitë dhe do t'i shkelë të gjithë popujt e botës. ²⁴Brirët tregojnë që në këtë perandori do të sundojnë dhjetë mbretër, por pastaj do të vijë në pushtet një mbret ♦♦ i njëmbëdhjetë, i cili dallohet nga të gjithë paraardhësit e tij. Ai do të rrëzojë tre mbretër nga fronti. ²⁵Ai do të flasë me përbuzje për Perëndinë më të lartë dhe do ta shtypë popullin e tij. Ai do të kërkojë ta anulojë Ligjin e Perëndisë dhe festat e shenjta. Për një vit, dy vjet dhe një gjysmë viti, do ta shtjerë në dorë popullin e Perëndisë. ²⁶Por pastaj do të mblidhet gjyqi qiellor dhe do t'ia heqë pushtetin; ai do të shkatërrohet përfundimisht. ²⁷Perëndia më i lartë do t'ia kalojë pushtetin mbi mbarë botën popullit të tij të shenjtë. Perandoria e tij do t'i zëvendësojë të gjitha perandoritë e tjera, dhe do ta bashkojë në një perandori pushtetin dhe madhësinë e tyre. ♦♦♦ Por Perëndia do ta ketë pushtetin përgjithmonë, dhe të gjithë të fuqishmit do t'i shërbejnë dhe do t'i nënshtrohen.»

²⁸Këtu mbaroi vegimi im. Isha aq i trembur, sa që më iku gjaku nga fytyra; por e mbajta mend atë që kisha parë.

♦ d.m.th. perandoria romake në trajtën e saj të rilindur. ♦♦ d.m.th. egërsira e Apok 13,1-10.

♦♦♦ Perandoria pagane e fundit ka tiparët e katër të parëve. Mbretëria e Perëndisë do t'i zëvendësojë të gjitha.

Dyluftimi ndërmjet dashit dhe cjamin

8 Vitin e tretë të mbretërimit të Bel shacarit, unë, Danieli, pashë edhe një vegim tjetër. ²Në vegim ndodhesha në qytetin e Shushanit, selisë dimërore të mbretit, në provincën e Elamit, ku isha pranë kanalit të Ulait. ³Ndërsa vëzhgoja me kujdes, atje në ujë qëndronte një dash me dy brirë të fuqishëm. Njëri prej brirëve ishte më i madh se tjetri, megjithëse ishte rritur pas tjetrit. ⁴Pashë se si dashi qëlloi me brirë nga perëndimi, nga veriu dhe nga jugu. Asnjë kafshë tjetër nuk mund të qëndronte para tij dhe askush nuk mund t'ia kalonte. Prandaj bënte çfarë të dëshironte dhe u bë gjithnjë e më i fuqishëm.

⁵Ndërsa po vëzhgoja dashin, nga perëndimi erdhi papritur një cjamin. Ai lëvizi me aq shpejtësi, sa që u duk sikur nuk e preku tokën; midis syve kishte një bri të vetëm, të fuqishëm. ⁶⁻⁷Kur arriti pranë dashit te uji, e sulmoi plot zemërim. Zemërimi i tij i jepte aq fuqi, sa që ia këputi të dy brirët. Dashi nuk mund ta përballonte; meqë asnjëri nuk i erdhi në ndihmë, cjamin e rrëzoi përtokë dhe e shkeli me këmbë.

⁸Cjamin u bë gjithnjë e më i pushtetshëm, por në kulmin e pushtetit të tij, iu këput briri i madh. Në vend të tij u rritën katër brirë të fuqishëm, secili në njërin nga anët e horizontit.

⁹Nga njëri prej brirëve doli një bri tjetër, në fillim shumë i vogël, por pastaj u rrit fuqishëm nga lindja, si dhe nga jugu deri në Izrael, tokën e shenjtë. ¹⁰Pastaj u ngrit lart në yje, dhe disa i hodhi në tokë dhe i shkeli. ¹¹Depërtoi deri te Zoti i fuqive qiellore; ia hoqi flijimet e mbrëmjes dhe të mëngjesit dhe përdhosi Tempullin. ¹²Me guximin e tij, i ndaloi për popullin flijimet e përditshme. Anuloi shërbesën e vërtetë fetare,

dhe pati sukses për gjithçka që ndërmoi.

¹³Pastaj dëgjova dy engjëj duke folur me njëri-tjetrin. Njëri prej tyre pyeti: «Sa kohë do të zgjatë kjo gjendje, në të cilën ndalohen flijimet e përditshme dhe Tempulli shkretohet me përdhosjen e kobshme? Edhe sa kohë i lejohet ta provokojë i padënuar pushtetin e qiellit.»

¹⁴Dëgjova engjëllin tjetër duke u përgjigjur: «Flijimi do të ndalohet 2300 herë; për 1150 ditë nuk do të kushtohet asnjë flijim mëngjesi ose mbrëmjeje. Vetëm atëherë do të rikthehet rregulli i Tempullit.» ♦

♦ [periudha e ndalimit të flijimit nga Antioku IV \(Epifan\) deri në rikushtimin e Tempullit nga Juda Makabe më 165 p.e.r.](#)

Shpjegimi i vegimit për dashin dhe cjapin

¹⁵Ndërsa po mendohesha për kuptimin e këtij vegimi, papritur pashë dikë që qëndronte atje, i cili dukej si njeri. ¹⁶Në anën tjetër të kanalit dëgjova një zë që i thirri: «O Gavriel, shpjegoja atë që pa.»

¹⁷Engjëlli m'u afrua dhe u tremba aq shumë, saqë rashë përtokë. Ai më tha: «Ti, o njeri, ke parë atë që do të ndodhë në fund të kohës.»

¹⁸Kur ma tha këtë, isha i shtrirë përtokë si i trullusur. Engjëlli më kapi për dore dhe më ngriti në këmbë.

¹⁹Pastaj tha: «Tani do të ta zbuloj atë që do të ndodhë kur ndëshkimi që del nga gjyqi i Perëndisë, do të arrijë kulmin. Sepse ajo që pe, ka të bëjë me fundin e kohës.

²⁰Dashi me dy brirë paraqet perandorinë e medasve dhe të persianëve, ²¹kurse cjapi tufatufa perandorinë e grekëve. Briri i madh midis syve të cjapit është mbreti i parë i perandorisë greke. ²²Fakti që iu këput briri dhe në vend të tij u rritën katër brirë të tjerë, do të thotë këtë: prej njërës perandori do të ngrihen katër perandori të tjera, të cilat nuk do të bëhen aq të fuqishme sa e para. ²³Kur të mbarojë koha e kësaj perandorie dhe të mbushet kupa e krimeve të saj, do të paraqitet një mbret mendjemadh dhe dinak.

²⁴Pushteti i tij do të jetë i madh, por jo aq i madh sa ishte ai i paraardhësve të tij. Gjithçka që do të ndërmarrë, do t'i shkojë mbarë. Ai do të mundë armiq të fuqishëm, por madje edhe kundër popullit të Perëndisë do të kalojë në sulm dhe do të shkaktojë shkatërrime të pabesueshme. ²⁵Me këtë rast do të veprojë me aq dinakëri, saqë do të ketë sukses me mashtrimet e tij. Ai do të vrasë shumë njerëz me mendjemadhësi dhe pa skrupull. Por meqë ngre krye kundër Zotit më të lartë, do të shkatërrohet pa ndërhyrjen e njerëzve.

²⁶Edhe ato që dëgjove për ndalimin e fljimeve të mëngjesit dhe të mbrëmjes, do të realizohen. Mbaje të fshehtë atë që pe; sepse ka të bëjë me të ardhmen e largët.»

²⁷Unë, Danieli, isha krejt i dërrmuar dhe isha në shtrat i sëmurë për ditë me radhë. Kur arrita të ngrihesha përsëri në këmbë, rimora shërbimin te mbreti; por vegimi vazhdonte të më shqetësonte, sepse ende nuk e kisha kuptuar.

Danieli i lutet Perëndisë për mëshirë dhe sqarim

9¹²Ndërkohë, medasi Dari, biri i Kserksit, ishte bërë mbret i perandorisë babilonase. Vitin e parë të mbretërimit të tij, po mendohesha se ç'do të thoshin 70 vitet, për të cilat kisha lexuar në Shkrimin e shenjtë. Sipas fjalës së Zotit drejtuar profetit Jeremia, për kaq kohë Jerusalemi duhej të shtrihet në gërmadhë. ³Agjërvoja dhe u veshja me thes si shenjë pendimi dhe vura hi në kokë. Pastaj iu luta Zotit, Perëndisë tim. ⁴Bëra para tij rrëfimin e fajit tonë të përbashkët dhe thashë: «O Zot, ti Perëndia e madhe që ngjall tmerr! Ti e mban besën e patundshme ndaj besëlidhjes sate dhe ndaj atyre që të duan dhe jetojnë sipas urdhërimeve të tua. ⁵Ne jemi ngarkuar me faj, e kemi shkelur besën tënde, kemi ngritur krye kundër teje dhe nuk u jemi përmbajtur urdhërimeve dhe rregullave të tua. ⁶Nuk i kemi dëgjuar paralajmërimet e profetëve të tu, të cilët i kanë folur në emrin tënd ndërgjegjës së mbretit tonë, pleqve, kryetarëve të fiseve tona dhe mbarë popullit. ⁷Ti, o Zot, ke qenë besnik ndaj besëlidhjes sate, ti pate të drejtë, kur na ndëshkove rreptësisht. Por ne duhet të qëndrojmë me turp para teje, ne njerëzit e Judës dhe të Jerusalemit, dhe të gjithë izraelitët, të afërt dhe të largët, të cilët i ke dëbuar dhe i ke shpërndarë nëpër popujt e tjerë. ⁸Ne jemi ngarkuar me faj ndaj teje, ne, mbretërit dhe kryetarët e fiseve tona; ⁹por ti, o Zot, je Perëndi plotë mëshirë! Kemi nevojë për faljen tënde, sepse nuk të kemi dëgjuar! ¹⁰Nuk të kemi dëgjuar ty, Perëndinë tonë, kur na paralajmëroje me anë të profetëve të tu dhe na bëre thirrje të ktheheshim në rrugën e drejtë. ¹¹Mbarë Izraeli ka ngritur krye kundër teje dhe nuk i ka përfilluar urdhërimet e tua. Për këtë mbi ne ra mallkimi, me të cilin në librin e Ligjit të shërbëtorit tënd, Moisiut, ti paralajmëron secilin që nuk të dëgjon. ¹²Ti ke sjellë në Jerusalem mallkimin që nuk përshkruhet dot, dhe me këtë vetëm sa vure në jetë atë, me të cilën i kërcënove mbretërit dhe pleqtë tanë në rastin e mosbindjes. ¹³Të gjitha këto janë shkruar në librin e Ligjit të Moisiut, dhe tani janë realizuar; sepse nuk jemi kthyer prej rrugës sonë të gabuar për t'u pajtuar me ty, nuk u jemi përmbajtur rregullave të tua të sigurta. ¹⁴Për këtë ti ke bërë që fatkeqësia e kërcënuar të bjerë mbi ne. Nuk të kemi dëgjuar, prandaj ti, Perëndia jonë, ke të drejtë për gjithçka që bëre kundër nesh.

¹⁵O Zot, ne jemi fajtorë, nuk të kemi dëgjuar! Por ti je Perëndia që e nxore popullin tënd nga Egjipti me fuqinë tënde të madhe! Me këtë ke fituar për vete nam të paharrueshëm në mbarë botën. ¹⁶Gjithnjë në të kaluarën ke treguar besnikërinë tënde ndaj nesh. E tani mos vazhdo të zemërohesh për qytetin tënd,

Jerusalemin, dhe për Cionin, malin tënd të shenjtë! Për shkak të fajit tonë dhe fajit të të parëve tanë ka arritur deri atje sa të gjithë popujt përreth tallen me qytetin tënd, Jerusalemin, dhe me popullin tënd. ¹⁷Prandaj dëgjoje lutjen time, o Zot, dëgjoje kërkesën time të përulur! Shikoje përsëri me përzemërsi mbi Tempullin tënd të shkretuar – bëje këtë për hir të nderit tënd! ¹⁸O Perëndia ime, më dëgjo dhe mos më kthe shpinën! Shiko sa të mjerë jemi dhe si është puna me qytetin që është prona jote. E dimë se ne nuk e kemi merituar. Nuk besojmë në arritjet tona, por vetëm në mëshirën tënde të madhe. ¹⁹Më dëgjo, o Zot! Na fal! Shikoje mjerimin tonë dhe ndërhyr! Mos vono! Bëje këtë për hir të nderit tënd; sepse qyteti yt dhe populli yt mbajnë emrin tënd!»

Engjëlli i shpjegon Danielit fshehtësinë e 70 vjetëve

²⁰Ndërsa po pranoja para Zotit fajin tim dhe fajin e popullit tim, dhe po i lutesha shumë Perëndisë tim për malin e tij të shenjtë, vendin e tempullit të tij, ²¹m'u afrua pa vonesë engjëlli Gavriel, të cilin e kisha parë më parë në vegimin tim. Ishte rreth kohës së flijimit të mbrëmjes. ²²Ai ma hapi mendjen për të kuptuar fjalën e profetit, për të cilën isha menduar, e më tha: «O Daniel, dua të të ndihmoj ta kuptosh kuptimin e asaj fjale. ²³Kur fillove të luteshe, Perëndia më dha një përgjigje për ty; sepse ai të do. Erdha këtu për të njoftuar për atë. Kushtoji mirë vëmendje asaj që kam për të të thënë! ²⁴Jo 70 vjet, por 70 periudha prej 7 vjetësh duhet të kalojnë derisa të ndryshohet fati i popullit tënd dhe i qytetit të shenjtë. Vetëm atëherë do të shlyhet rebelimi dhe do të falet faji. Atëherë Perëndia do të vërë gjithçka në rregull. Ai bën të realizohet fjala e profetit, dhe Tempulli do të shugurohet përsëri.

²⁵Po ta shpjegoj më hollësisht: që nga çasti kur doli dekreti për kthimin e të mërguarve dhe për rindërtimin e Tempullit, ♦ do të kalojnë 7 periudha prej 7 vjetësh dhe 62 periudha prej 7 vjetësh♦♦ deri në ardhjen e Mesisë, ♦♦♦ Jerusalemi do të qëndrojë si qytet i rindërtuar dhe i fortifikuar, edhe në qoftë se duhet të përjetojë kohë të vështira. ²⁶Në fund të kësaj kohe do të vritet padrejtësisht Mesia, ♦ dhe nuk do të ketë pasardhës. ♦♦ Qyteti dhe Tempulli do të shkretohen nga ushtria e një sundimtari të huaj, ♦♦♦ që do të shpërthejë si përmytje shkatërruese, dhe deri në fund do të ketë luftë dhe shkretim, siç është paracaktuar në planin e Perëndisë... ²⁷Për një periudhë prej shtatë vjetësh sundimtari i ri♦ do të lidhë një marrëveshje të sigurt me shumicën♦♦ e popullit, por në mesin e kësaj periudhe prej 7 vjetësh do të ndalohet shërbesa e flijimit në Tempull. Në majin e Tempullit do të ngrihet shtatorja idhujtare, ♦♦♦ që do të mbetet atje, derisa të bjerë mbi atë♦♦ që e vendosi atje shkatërrimi i cili i është paracaktuar.»

♦ dekreti i Artakserksit II në 444/445 p.e.r.

♦♦ 49 vjet për rindërtimin e Tempullit + 434 vjet deri në hyrjen e Mesisë (Jezusit) në Jerusalem (33 t.e.s) = 486 vjet hebrej (viti ka 360 ditë) = 476 vjetët tanë.

♦♦♦ hyrja mesianike në Jerusalem.

• kryqëzimi i Mesisë

•• shih Isaia 53,8.

••• gjenerali romak Tit e shkatërroi Jerusalemin më 70 e.r.

• sundimtari i perandorisë romake të rilindur.

•• d.m.th. shumica apostate.

••• shtatorja e sundimtarit romak (shih Mt 24,25 dhe Apok 13,14-15).

♦ sundimtarin e Izraelit, antikrishtin (mesinë e remë). shih 2 Sel 2,8.

Vegimi i Danielit pranë Tigrit

10 Vitin e tretë të sundimit të perandorisë persiane Kir, Danieli, i cili quhet gjithashtu Beltshacar, pa një vegim. Ajo që u shfaq në të, është e vërtetë dhe ka të bëjë me një kohë shumë të vështirë. Me anë të këtij vegimi Danielit iu sqarua ajo që do të ndodhë në të ardhmen. Ai tregon:

²Atëherë unë, Danieli, vajtova për tri javë fatin e popullit tim. ³Tërë kohën nuk hëngra kurrfarë mishi e ushqimesh të shijshme, nuk piva asnjë verë dhe nuk pastrova me vaj as fytyrën, as flokët. ⁴Ditën e 24-të të muajit të parë po qëndroja në bregun e Tigrit, ⁵dhe kur ngrita sytë, pashë një njeri të veshur me një rrobë prej liri të lidhur me një rrip të artë. ⁶Trupi i shkëlqente si gur i çmuar, fytyra i ndriçonte si vetëtimja dhe sytë i ndizeshin si flaka. Duart dhe këmbët i ndrinin si bronz i lustruar dhe zëri i tingëllonte si hungërima e një turme të madhe.

⁷Vetëm unë e pashë këtë shfaqje; shoqëruesit e mi nuk panë asgjë. E megjithatë i kapi një frikë e madhe; ata ikën dhe u fshihën. ⁸Unë mbeta atje vetëm. Me shikimin e kësaj shfaqjeje të përbindshme më la tërë fuqia dhe më iku gjaku nga fytyra. ⁹Njeriu filloi të fliste dhe fjalët e para mezi më arrinin te veshët kur më ra të fikët dhe u rrëzova përdhe duke mbetur me fytyrë përtokë. ¹⁰Menjëherë më kapi një dorë dhe më ngriti në këmbë, kështu që u ngrita në gjunjë dhe e mbështeta trupin mbi duar.

¹¹Njeriu më tha: «O Daniel, Perëndia të do! Ngrihu në këmbë dhe kushtoji vëmendje asaj që kam për të të thënë. Tek ti më ka dërguar Perëndia.» U ngrita në këmbë duke u dridhur, ¹²dhe ai më tha: «Mos ki frikë, o Daniel! Ti re në gjunjë para Perëndisë sate për të marrë sqarimin e planit të tij të fshehtë, dhe qysh nga

dita e parë kur fillove, ai e dëgjoi lutjen tënde. Prej asaj kohe jam duke udhëtuar; ¹³por sundimtari engjëllor i perandorisë persiane më zuri udhën dhe më vonoi për 21 ditë. Pastaj më erdhi në ndihmë Mihaeli, një nga sundimtarët engjëllorë, kështu që arrita të çlirohesha. ¹⁴Tani erdha këtu për të të thënë se ç'do t'i ndodhë popullit tënd në fund të kohës. Sepse edhe ky vegim ka të bëjë me të ardhmen e largët.»

¹⁵Kur ai tha këtë, unë drejtova sytë përtokë dhe nuk mund të flisja asnjë fjalë. ¹⁶Atëherë ai që kishte pamjen e njeriut, m'i preku buzët dhe mund të flisja përsëri. I thashë: «O zoti im! Pamja jote m'i mori të gjitha forcat. ¹⁷Si mund të flas unë, një njeri pa rëndësi, me një engjëll kaq të fuqishëm? Mbete pa frymë nga tmerri, dhe m'u prenë të gjitha forcat.»

¹⁸Atëherë ai më preku përsëri dhe më forcoi. ¹⁹Pastaj më tha: «Mos ki frikë! Perëndia të do. Ai të do të mirën. Forcohu dhe ki zemër!» E ndjeja veten aq të fortë, sa që i thashë: «Fol tani! Ti më ke dhënë forcën për të të dëgjuar.»

²⁰Ai u përgjigj: «A e di pse kam ardhur tek ti? Kur të largohem nga ti, duhet të luftoj përsëri me sundimtarin engjëllor të perandorisë persiane; dhe kur ta mund, duhet të luftoj me sundimtarin engjëllor të Greqisë. ²¹Askush nuk më përkrah përveç Mihaelit, sundimtarit engjëllor të popullit tënd, ashtu siç e përkraha unë atë në vitin e parë të sundimit të mbretit medas, Dariut. Tani do të të zbuloj atë që është shkruar në librin e së vërtetës.»

Zhvillimi profetik i historisë: Aleksandri i Madh dhe fundi i tij

11 ²Engjëlli tha: «Tani do të të njoftoj atë që do të ndodhë me siguri në të ardhmen. Do të vijnë edhe katër mbretër persianë; i fundit prej tyre do të jetë më i pasur se të gjithë paraardhësit e tij. Ai (Kserksi i Madh) do t'i mobilizojë të gjitha forcat kundër grekëve. ³Pastaj një hero i madh (Aleksandri i Madh) do të paraqitet si mbret dhe do të formojë një perandori të fuqishme; ai do t'i zbatojë të gjitha planet e tij. ⁴Por sapo t'ia ketë arritur qëllimit të tij, perandoria e tij do të copëtohet dhe do të ndahet në shumë pjesë, nga të gjitha anët e horizontit. Asnjëra prej perandorive të pjesshme nuk do ta arrijë fuqinë që kishte kur ishte e bashkuar nën udhëheqjen e tij, dhe në to nuk do të sundojnë pasardhësit e tij, por do ta trashëgojnë njerëz të tjerë; dinastia e tij do të shuhet plotësisht.»

Rivaliteti ndërmjet Egjiptit (Egjiptit) dhe asaj veriore (Sirisë).

⁵Mbreti i Egjiptit (Ptolemeu Soter) do të bëhet i fuqishëm, por njëri nga princat e tij (Seleuku Nikator) do t'ia kalojë në fuqi dhe do të themelojë perandorinë e tij të madhe në pjesën veriore. ⁶Pas një kohe dy perandoritë do të bashkohen, dhe për të vulosur aleancën, mbreti i Egjiptit (Ptolemeu II Filadelf) do t'i japë për grua mbretit të Sirisë (Antioku II) bijën e tij. Por ajo (Berenika) do të humbasë ndikimin e saj dhe aleanca nuk do të qëndrojë. Ajo vetë do të vdesë, si dhe dy mbretërit që kishin lidhur këtë aleancë, d.m.th. ati dhe burri i saj. ⁷Në vend të atit do të vijë në pushtet një nga vëllezërit e saj. Ai (Ptolemeu III) do ta sulmojë mbretin e Sirisë (Seleuku II), do të mundë ushtrinë e tij, do të pushtojë dhe do të grabitë kryeqytetin e tij. ⁸Ai do të marrë me vete në Egjipt shtatorët e perëndive bashkë me enët e shenjta prej ari dhe argjendi, por nuk do të ndërmarrë asgjë tjetër kundër mbretit të Sirisë. Pas disa javësh ⁹ai do ta sulmojë perandorinë jugore, por do të detyrohet të kthehet mbrapsht pa sukses.

¹⁰Por bijtë e tij do të përgatiten për luftë dhe do të mbledhin trupa me shumicë. Njëri prej tyre (Antioku III i Madh) do ta sulmojë kundërshtarin e tij duke shpërthyer si baticë e madhe, dhe pasi t'i ketë përforcuar forcat e tij, do të depërtojë deri në qytetin e fortifikuar që i takon mbretit të Egjiptit. ¹¹Atëherë mbreti i Egjiptit (Ptolemeu IV) do të hyjë me tërbim në luftë kundër mbretit të Sirisë dhe ai do ta mundë atë me gjithë epërsinë e forcave të tij. ¹²(Pastaj) ai do të vrasë mijëra (hebrenj). Kjo fitore do ta bëjë mbretin e Egjiptit mendjemadh dhe të sigurt në vetvete, por nuk do të mund ta ruajë epërsinë e tij. ¹³Sepse pas disa vitesh mbreti i Egjiptit (Ptolemeu IV) do të mobilizojë një ushtri edhe më të madhe për ta sulmuar.

¹⁴Në këtë kohë shumë veta do të ngrej në krye kundër mbretit të Egjiptit dhe do të përpiqen ta heqin qafe zgjedhën e tij. Njerëz brutalë prej popullit tënd do ta shfrytëzojnë rastin për të luftuar për t'u çliuar; por ata do të dështojnë. ¹⁵Mbreti i Sirisë (Antioku III) do të rrethojë një qytet shumë të fortifikuar dhe do ta pushtojë atë; ushtria e Egjiptit nuk do të mund t'i bëjë ballë sulmit; madje elita e trupave të tij do të detyrohet të dorëzohet. ¹⁶Mbreti i Sirisë nuk do të ndeshë asnjë rezistencë tjetër; do të depërtojë madje në Izrael, në tokën e shenjtë, dhe do të shkaktojë atje shkrim shumë të madh.

¹⁷Ai do ta hartojë planin për bashkim me perandorinë jugore, me qëllim që ta shtjerë atë në dorë. Për këtë qëllim ai do t'i japë për grua mbretit të Egjiptit njërin prej bijave të tij (Kleopatrën); por ai nuk do ta realizojë qëllimin e tij. ¹⁸Atëherë do t'u drejtohet qyteteve bregdetare dhe do të pushtojë shumë prej tyre; por një gjeneral i huaj (romak) do ta kundërshtojë dhe do t'ia heqë mendjemadhësinë. ¹⁹Pastaj ai do të detyrohet të grabitë qytetet e vendit të tij dhe duke vepruar kështu do të gjejë vdekjen.

²⁰Pasardhësi i tij (Seleuku IV) do ta dërgojë tagrambledhësin e tij në tokën e shenjtë; por pas pak ai do të vritet, jo në luftë, por pabesisht.

Antioku IV Epifani – armiku i popullit të Perëndisë

²¹Vendin e tij do ta marrë një njeri i poshtër. Ai nuk ka asnjë të drejtë për mbretëri, por e merr atë me

intriga. ²²Ai do t'i asgjësojë të gjitha ushtritë që do të kërkojnë të depërtojnë në vendin e tij. Madje, për shkak të tij do të gjejë vdekjen edhe një kryetar i popullit të Perëndisë. ²³Ai do të kërkojë miqësinë e tij, por në të vërtetë do të mashtrojë. Ai do ta sulmojë Jerusalemin, qytetin e shenjtë, dhe do ta shtjerë në dorë, ndonëse me trupa të pakta. ²⁴Papritur ai do të depërtojë në disa zona të pasura, do t'i grabitë ato dhe do t'ua ndajë prenë me bollëk trupave të tij. Asnjë prej paraardhësve të tij nuk ka vepruar kështu. Por kjo do të zgjatë vetëm për një kohë.

²⁵Pastaj do t'i mbledhë të gjitha forcat dhe do të shkojë në luftë me një ushtri të madhe kundër mbretit të Egjiptit (Filometorit), i cili do të mobilizojë kundër tij një ushtri edhe më të madhe. Mbreti i Egjiptit do të dështojë, sepse kundër tij do të thuren intriga. ²⁶Të besuarit e tij do ta rrëzojnë nga fronti; ushtria e tij do të shpërndahet dhe shumë veta do të vriten. ²⁷Pastaj të dy mbretërit do të zhvillojnë bisedime, por pa qëllime të drejta. Planet e tyre do të dështojnë, sepse akoma nuk do të ketë ardhur fundi. ²⁸Mbreti i Sirisë do të kthehet në vendin e tij me grabitje të shumta. Por rrugës do të zbatojë atë që kishte planifikuar kundër popullit të Perëndisë dhe fesë së tij.

²⁹Pas pak do të shkojë përsëri në luftë me ushtrinë e tij kundër përandorisë veriore; por edhe kësaj here aksioni i tij do të dështojë. ³⁰Anijet romake të luftës do të ndërhyjnë dhe do ta detyrojnë të tërhiqet. Pastaj do t'ia shfryjë zemërimin e tij fesë së popullit të Perëndisë. Ai do të lidhet në popull me ata që do të kenë hequr dorë nga feja, ³¹dhe do t'i dërgojë trupat e tij, që do të përdhosin tempullin, do të anulojnë fljimin e përditshëm dhe do të ngrejnë atje një idhull të huaj. ³²Me dinakëri dhe mashttrim njerëzit që janë të luhatshtëm në fe do t'i çojë aq larg, sa që ata do të heqin dorë nga feja; por ata që janë të lidhur me Perëndinë e tyre, do të kundërsulmojnë. ³³Njerëzit, të cilëve Perëndia u ka dhënë urtësi, do të ndihmojnë shumë veta të vijnë në gjykim të drejtë. Për këtë ata do të përndiqen me zjarr dhe me shpatë; ata do të arrestohen dhe pasuria e tyre do të grabitet. ³⁴Në kohën e persekutimit, ata do të fitojnë pak ndihmë nga njëfarë ane, por shumë të tjerë do të bashkohen me ta sa për sy e faqe. ³⁵Madje edhe disa prej tyre do të heqin dorë nga feja; sepse populli i Perëndisë duhet vënë në provë, që në fund të dalë i pastër dhe i ndershëm. Por fundi nuk ka ardhur ende.

Ngjarjet e kohës së fundit

³⁶Mbreti ♦ do të bëjë me popullin çfarë të dojë. Do të krijohet përshtypja se është më i fuqishëm se të gjitha perënditë; madje për Perëndinë më të lartë do të flasë me përbuzje. Por kjo mund të zgjasë vetëm derisa të ketë marrë fund zemërimi (i Perëndisë), sepse gjithçka do të realizohet saktësisht sipas planit të Tij. ³⁷Ky mbret nuk do t'ia dijë për Perëndinë, të cilit i shërbenin të parët e tij, as për atë që dëshirojnë gratë. ♦♦ Në fakt ai do të përbuzë çdo perëndi pa përjashtim; do t'i mbushet mendja se është më i madh se të gjitha ato. ³⁸Në vend të kësaj, ai do të nderojë perëndinë e fortesave, të cilën të parët e tij nuk e njihnin; për të ai do të kushtojë fli ar, argjend, gurë të çmuar dhe dhurata të pasura. ³⁹Me ndihmën e kësaj perëndie të huaj, ai do të rrëzojë fortësa të fuqishme. Kush do ta nderojë ♦♦♦ perëndinë e tij, atij do t'i japë shumë nderime, toka dhe pushtet mbi shumë njerëz.

⁴⁰Kur t'i vijë fundi, atë do ta sulmojë mbreti i jugut, ndërsa mbreti i veriut do ta sulmojë me karroca, kalorës dhe anije të shumta. Ky ● do të depërtojë në shumë vende pa u ndalur si baticë. ⁴¹Madje edhe do të shtjerë në dorë tokën e shenjtë, dhe prej popullsisë do të vdesin me mijëra vetë, e megjithatë moavasis, edomasit dhe pjesa që mbetet prej amonasve, do t'i shpëtojnë sulmit të tij. ⁴²⁻⁴³As Egjipti nuk mund t'i shpëtojë ndërhyrjes së tij; ai do të shtjerë në dorë arin, argjendin dhe të gjitha thesaret e vendit. Do të pushtojë madje edhe Libinë me Nubinë. ⁴⁴Por pastaj do të marrë vesh se armiqtë e kanë sulmuar vendin e tij nga lindja dhe veriu, dhe do të kthehet me tërbim për t'i asgjësuar. ⁴⁵Por kur të ketë ngritur tendat madhështore midis detit Mesdhe dhe malit të Cionit, do t'i afrohet fundi, dhe askush nuk do të jetë në gjendje t'i vijë në ndihmë.

♦ Antiok Epifani i dytë i kohës së fundit.

♦♦ aludim për Tamuzin.

♦♦♦ Mund të përkthehet edhe kështu: Kush e pranon për sundimtar.

● d.m.th. mbreti i veriut (Sirisë).

Ndërhyrja e Mihaelit dhe ringjallja e të vdekurve

12 «Atë kohë, – tha engjëlli, – do të ndërhyjë kryetari i madh engjëllor, Mihaeli, dhe do të luftojë për popullin tënd. Do të ketë një periudhë vështirësish dhe shtypjeje, e cila nuk ka ekzistuar qysh sa mbahet njerëzimi mend. Por populli yt do të shpëtojë, secili, që e ka emrin të shkruar në librin e Perëndisë. ²Shumë veta që flejnë nën dhe, do të zgjohen, disa për jetë të përjetshme dhe disa për humbje të përjetshme. ³Por ata që e kanë ruajtur urtësinë e Zotit dhe që u kanë treguar shumë njerëzve rrugën për në jetë (të përjetshme), do të ndriçojnë përgjithmonë si yjet në qiell.»

⁴Pastaj më tha: «Mbaje të fshehtë atë që të kam treguar; shkruaje dhe vulose librin, që të hapet në kohën e fundit! Shumë veta do të enden pa këshillë dhe pa ditur nga t'ia mbajnë, por në këtë libër do të gjejnë dituri dhe këshillë.»

Për çastin e fundit

⁵Në këtë kohë pashë dy njerëz të tjerë, njëri në këtë breg dhe tjetri në bregun tjetër të kanalit. ⁶Njëri e pyeti engjëllin e veshur me rrobën prej liri, i cili ishte përmbi ujë: «Edhe sa kohë do të zgjasë, derisa të realizohet kjo?»

⁷Engjëlli përmbi ujë ngriti dy duart drejt qiellit dhe u betua para Perëndisë që jeton përgjithmonë: «Do të zgjasë një vit, dy vite dhe një gjysmë viti^a. Kur të mbarojë vuajtja e popullit të Perëndisë, atëherë ka arritur fundi.»

⁸Fjalët e tij i dëgjova, por nuk mund t'i kuptoja. Prandaj pyeta: «O zotëri, si do të jetë fundi?»

⁹Ai tha: «Tani shko, o Daniel! Ato që të tregova, duhet të mbeten të fshehta dhe të vulosura deri në kohën e fundit. ¹⁰Ata që nuk ia kanë mbajtur besën Perëndisë, nuk do ta kuptojnë; por ata të cilëve Perëndia u ka dhënë urtësi, do ta kuptojnë. Sepse shumë veta do të vihen në provë nga Perëndia, që në fund populli i Perëndisë të gjendet i pastër dhe i pastruar; dhe ata që i kanë kthyer shpinën Perëndisë, do të qëndrojnë deri në fund në pabesinë e tyre. ¹¹Qysh nga çasti kur të ndalohet flijimi i përditshëm derisa të futet (në Tempull) idhulli i huaj, do të kalojnë 1290 ditë. ♦ ¹²Lum ai që qëndron besnik deri në fund, deri në mbarimin e 1335 ditëve!^b ¹³Por ti shko tani dhe shtrihu në qetësi. Do të ringjallesh në fund të kohës. Atëherë do të marrësh pjesë në jetën që Perëndia u ka caktuar të gjithë atyre që kanë qëndruar besnikë ndaj tij.»

♦ d.m.th. tre vjet e gjysëm – periudha e ngushticës së Izraelit, e cila i paraprin menjëherë kthimit të Mesisë dhe vendosjes së mbretërisë së tij. ♦♦ Ndoshta koha (45 ditë) që u nevojitet hebrenjve të shpërndarë për t'u kthyer në Izrael dhe për t'u gjykuar.